

N:o 66.

Ank. till Riksd. kansli den 19 mars 1909, kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af lägenheter från förra militiebostället Allerum n:r 9 i Malmöhus län.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottet för förberedande behandling remitterad proposition (n:o 90) af den 5 mars 1909 har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, dels att tre i statsrådsprotokollet närmare angifna lägenheter må, hvar för sig, från förra sergeantsbostället $\frac{2}{3}$ mantal Allerum n:r 9 i Allerums socken af Malmöhus län afskiljas och med tillträdesrätt den 14 mars 1911 enligt 6:te punkten af kungl. skrifvelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner försäljas till innehafvarna för köpeskillingar motsvarande de åsatta saluvärderna — att erläggas på sätt innehafvarna förbehållit sig — därvid skall göras förbehåll om skyldighet för köparen af torfmosseskiftet att själf vidkännas kostnaderna för vattenafledning, som berör lägenheten, äfvensom vid försäljningen af den å hemmanets skogsskifte belägna lägenheten åt denna skall, i den mån sådant blifver erforderligt, beredas utfartsväg öfver stamhemmanets ägor; dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar inflyta, må på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjänlig mark.

Till berörda statsrådsprotokoll har departementschefen i ärendet anfört följande:

»Vid en under år 1908 hållen uppskattningsförrättning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1911 af förra sergeantsbostället $\frac{2}{3}$ mantal Allerum n:r 9 i Allerums socken af Malmöhus län, hvilken egendom lämnar 920 kronor i årligt arrende, hafva uppskattningsmännen väckt förslag om försäljning af lägenheter från egendomen. Domänstyrelsen har i underdånig skrifvelse den 29 januari 1909, med åberopande af föreskrift i nådiga skrifvelsen till styrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner, underställt frågan om lägenheternas försäljning Eders Kungl. Maj:ts pröfning och därvid öfverlämnat instrumentet öfver förenämnda uppskattningsförrättning samt öfriga ärendet rörande handlingar, däribland en af t. f. förste landtmätaren Thure Röing år 1889 öfver egendomen upprättad karta med tillhörande beskrifning.

Af handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 0,3 mil från Odåkra järnvägsstation och 0,8 mil från Hälsingborg, har sina ägor fördelade i fem skiften, hemskiftet, skogsskiftet, utmarksskiftet, torfmosseskiftet och strandmarksskiftet, och har af domänstyrelsen upptagits till en sammanlagd areal af 62 hektar 86,4 ar, däri dock äfven ingår arealen af två hemskiftet genomlöpande vägar, en s. k. häradsväg och en byväg.

Af dessa skiften brukas utmarksskiftet, som är beläget omkring 3 kilometer norrut från gårdens byggnader och motsvarar ägofigurerna n:r 91—119 och 138 å förenämnda karta med en areal af 13 hektar 0,8 ar, af Gustaf Persson, som därå äger boningshus och några mindre uthus. Å skogsskiftet, hvilket är beläget cirka 2 kilometer söderut från gården, finnes en lägenhet, som, bestående af ägofigurerna n:r 124—128 å kartan med en areal af 1 hektar 49,6 ar, är bebyggd med innehafvaren Petter Jönsson tillhörigt boningshus. Det med ägofiguren n:r 131 å kartan utmärkta torfmosseskiftet med en areal af 88,5 ar är beläget likaledes omkring 2 kilometer från gården i sydvästlig riktning från denna och innehafves af Bengt Jönsson, som är ägare af ett å skiftet befintligt boningshus. Uppskattningsmännen hafva ansett nämnda lägenheter kunna utan olägenhet för egendomens skötsel försäljas och böra upplåtas till vederbörande innehafvare.

Beträffande särskildt utmarksskiftet hafva uppskattningsmännen anfört, att det visserligen kunde ifrågasättas, huruvida ej denna lägenhet vore för stor att odelad säljas såsom egnahemslägenhet, men att de

dock ej ville tillråda ett försök att dela den i flera lägenheter, då en försäljning af densamma i mindre lotter antagligen ej skulle lyckas. Lägenhetens läge vore nämligen så aflägsat, att den icke kunde vara eftersökt af personer, som afsåge att bredvid skötseln af det egna jordbruket söka skaffa sig arbete på annat håll, och dess jordmån vore så svag, att dess bebyggande i mindre delar icke gärna kunde påräknas blifva verklighet. Billigheten talade ock för, att nuvarande innehafvaren finge hembud å lägenheten i dess helhet, då han till allra största delen uppodlat och under de närmast förflutna åren utan bidrag från kronans sida med afsevärd kostnad dränerat densamma.

Saluvärdena för de till försäljning föreslagna områdena hafva uppskattats till 6,440 kronor för utmarksskiftet, 1,050 kronor för lägenheten å skogsskiftet och 350 kronor för torfmosseskiftet. Härjämte hafva uppskattningsmännen, då antagligen en vattenafledning, hvaraf ägorna till Bengt Jönssons lägenhet berördes, före dess försäljning komme till stånd, föreslagit att blifvande köpare måtte tillförbindas att svara för kostnaderna härför.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som instämt i uppskattningsmännens förslag, har låtit meddela förenämnda tre lägenhetsinnehafvare sådana förelägganden, som omförmälas i 6:te punkten af förberörda nådiga skrifvelse den 25 september 1896, hvarefter lägenhetsinnehafvarna inom föreskrifven tid inkommit med af behöriga borgensförbindelser åtföljda skriftliga förklaranden, att de önskade inköpa en hvar den honom hembjudna lägenheten med förbehåll om rätt att få inbetala köpeskillingarna under loppet af tio år med en tiondel årligen.

Äfven domänstyrelsen har för sin del biträdt uppskattningsmännens förslag.»

Utskottet, som icke haft något att erinra i anledning af förvarande framställning, hemställer alltså,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

Stockholm den 19 mars 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.